

ОЦІНКА ЯКОСТІ

КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ЛІКАРІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Н. Проценко, аспірантка,
Національний університет біоресурсів і природокористування України, м. Київ

ОЦЕНКА КАЧЕСТВА КУРСОВ ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ ВРАЧЕЙ ВЕТЕРИНАРНОЙ МЕДИЦИНЫ

Н. Проценко, аспирантка,
Национальный университет биоресурсов и природопользования Украины, г. Киев

QUALITY ASSESSMENT OF VETERINARIES' REFRESHER COURSES

N. Protsenko, Postgraduate Student,
National University of Bio-resources and Environmental Management, Kyiv

Різні форми ПО є важливим інструментом для постійного підвищення рівня знань, вмінь та навичок лікарів ветеринарної медицини. Споживачами ПО є не лише лікарі ветеринарної медицини, які відвідують курси підвищення кваліфікації чи семінари, а й роботодавці, представники держави та суспільства.

Для забезпечення максимально повної задоволеності усіх споживачів та постійного поліпшення якості ПО необхідно мати ряд критеріїв якості, які б дозволили об'єктивно оцінювати кінцевий результат.

На сьогодні існує декілька форм ПО у ветеринарній медицині, однак, пріоритетною формою є курси підвищення кваліфікації (КПК), оскільки згідно з Законом [1] навчання на таких курсах лікарів ветеринарної медицини один раз на п'ять років є обов'язковим. Такі КПК систематично проводяться у Національному університеті біоресурсів і природокористування (НУБіП) України та Білоцерківському національному аграрному університеті (БНАУ), а тому поліпшення їх якості є актуальним завданням для університетів.

Головним критерієм оцінювання якості навчання у середніх навчальних закладах чи ВНЗ є середній бал, отриманий учнем або студентом з дисципліни

У статті виділено додаткові критерії, які дають можливість оцінювати якість послуги післядипломної освіти (ПО) лікарів ветеринарної медицини.

[2, 3]. Для студентів, що закінчили навчання, критерієм оцінювання рівня освіти можуть стати результати захисту дипломної роботи або державних іспитів [4]. За аналогією, головним критерієм оцінювання якості КПК є результати захисту залікової роботи. Оскільки оцінювання такої роботи проводиться за типом «зараховано-незараховано», критерієм оцінювання якості КПК, стає кількість слухачів, які отримали залік. Однак такий критерій є не досить інформативним.

Метою нашої роботи є визначення додаткових критеріїв оцінювання якості КПК, які дозволяли б оцінити ступінь задоволеності вимог споживачів КПК.

Виявлення додаткових критеріїв якості проводили через опитування слухачів КПК та керівників середньої ланки (начальники і заступники міських та районних лікарень, заступники начальників обласних управлінь ветеринарної медицини). Були опитані групи слухачів КПК післядипломної освіти НУБіП України та Інституту післядипломного навчання

керівників і спеціалістів ветеринарної медицини БНАУ. Мета опитування — виявлення думки споживачів щодо основних факторів впливу на якість КПК та факторів, що потребують покращання.

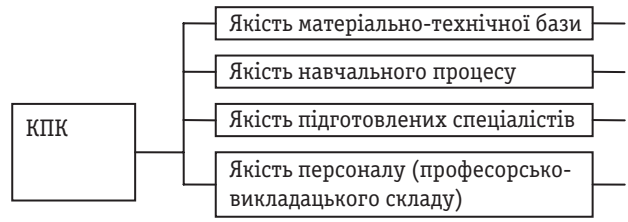
Отримані дані було опрацьовано і систематизовано за методикою Г. Азгальдова [5] шляхом побудови дерева критеріїв. Для цього були використані вимоги до персоналу, навчального процесу, що містяться у Законі [6], посадових інструкціях працівників досліджуваних ВНЗ тощо.

За результатами опитування, були отримані думки та пропозиції щодо:

- забезпечення належними умовами проживання (слухачів);
- організації навчального процесу;
- складання робочих програм та розподіл годин між дисциплінами;
- змісту лекційних і практичних занять;
- методичного і технічного забезпечення лекційних та практичних занять;
- фахового рівня викладачів;
- способів та тривалості проведення КПК;
- організації дозвілля.

Проведене опитування показало, що споживачі КПК сприймають ПО не лише як власне навчальний процес, а, насамперед, як послугу, надавану ВНЗ.

З огляду на це, розроблено дерево критеріїв якості КПК, що дає можливість охопити якнайбільше сторін даної послуги. В основі дерева (на нульо-

Перший рівень деталізації дерева критеріїв

вому рівні) — загальна якість КПК, яка розпадається на чотири критерії першого рівня (рисунок).

Критерії першого рівня були розділені на підкритерії нижчих рівнів (першого, другого, третього тощо) (табл. 1—3). Ділення критеріїв здійснюється до тих пір, поки не будуть отримані одиничні критерії (підкритерії найнижчого рівня, у таблицях 1—3 вони не мають поділу на дрібніші критерії), які можна було б оцінити у абсолютних чи відносних одиницях вимірювання.

Для критерію «якість персоналу» вже на другому рівні виділено одиничні критерії (табл. 4).

Підкритерій «відповідність нормативним вимогам» (табл. 3) пропонується розуміти як відповідність національному освітньому стандарту або як відповідність вимогам робочих програм КПК, якщо освітній стандарт можна використати лише частково. Запропоновані одиничні критерії цього підкритерію можна виміряти лише за умови поточного та / або підсумкового оцінювання слухачів. Тому для

Таблиця 1. Ієрархічна структура критерію «якість матеріально-технічної бази»

Підкритерії першого рівня	Підкритерії другого рівня	Підкритерії третього рівня
Якість аудиторій	Якість обладнання аудиторій	Забезпеченість необхідним обладнанням Новизна обладнання
	Якість меблів	Новизна меблів Відповідність санітарно-гігієнічним вимогам Ступінь відремонтованості меблів
	Якість мікроклімату та внутрішнього оздоблення	Відповідність приміщення санітарно-гігієнічним вимогам Частота проведення ремонту
Якість технічних засобів, що використовуються в навчальному процесі	Забезпеченість необхідними технічними засобами Новизна технічних засобів	
Якість умов проживання	Якість інфраструктури гуртожитку / готелю	Клас номеру Ступінь віддаленості гуртожитку / готелю від корпусу, де проходять заняття Додаткові послуги
	Якість мікроклімату та внутрішнього оздоблення	Відповідність приміщення санітарно-гігієнічним вимогам Частота проведення ремонту
	Якість меблів	Новизна меблів Відповідність санітарно-гігієнічним вимогам Ступінь відремонтованості меблів

Продовження таблиці 2

Підкритерії першого рівня	Підкритерії другого рівня	Підкритерії третього рівня	Підкритерії четвертого рівня
		Дотримання правил внутрішнього розпорядку слухачами	Частота відвідування занять слухачами
			Частота зриву занять слухачами
			Пунктуальність слухачів
	Організація позанавчальних заходів	Частка годин, відведених на позанавчальні заходи	—
		Ступінь залучення слухачів до позанавчальних заходів	—

Таблиця 3. Ієрархічна структура критерію «якість підготовлених спеціалістів»

Підкритерії першого рівня	Підкритерії другого рівня
Відповідність нормативним вимогам	Рівень загальнопрофесійних знань
	Рівень вузькопрофесійних знань
	Рівень практичних вмінь та навичок
Відповідність вимогам роботодавців	

Таблиця 4 Ієрархічна структура підкритеріїв критерію «якість персоналу»

Критерій першого рівня	Підкритерії першого рівня
Якість персоналу	Вчений ступінь
	Вчене звання
	Педагогічний стаж (для викладачів, що працюють постійно)
	Стаж роботи за обраною вузькою спеціалізацією (для субпідрядників та аутсорсерів)
	Пунктуальність
	Викладання дисципліни згідно з робочою програмою

кожної групи дисциплін (загальнофахових чи вузькоспеціалізованих), а також окремо для практичних занять пропонується ввести оцінювання слухачів.

Одиничні критерії підкритерію «відповідність вимогам роботодавців» (табл. 3) є досить мінливими і можуть залежати від поточної ветеринарно-санітарної ситуації, яка буде вимагати удосконалення чи набуття кожного разу інших знань, вмінь та навичок. На нашу думку, визначати одиничні критерії необхідно через попереднє опитування роботодавців, які збираються направляти на КПК своїх працівників, кожного разу перед початком навчального року.

ВИСНОВКИ

Для виявлення додаткових критеріїв якості КПК було проведено опитування безпосередніх споживачів — слухачів, яке виявило ставлення до КПК як до освітньої послуги.

На основі думок і пропозицій, отриманих у результаті опитування, було запропоновано дерево критеріїв якості, деталізоване на кожному з рівнів до одиничних критеріїв, за якими можна буде про-

вести оцінювання якості КПК. Дерево критеріїв не є жорстко закріпленим і може бути розширене або звужене відповідно до потреб організації.■

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України «Про ветеринарну медицину» № 2498-ХІІ від 25.06.1992 (зі змінами).
2. Диканская Н. Н. Оценочная деятельность как основа управления качеством образования / Диканская Н. Н., Герасименко Е. В. //Стандарты и мониторинг в образовании. — 2003. — № 4. — С. 22 — 26.
3. Рау Т. Требования к качеству обучения // Мир стандартов. — 2008. — № 6(27). — С. 42 — 45.
4. Сулов А. Г., Овдиенко А. Г. Система оценки качества подготовки специалистов // Качество. Инновации. Образование. — 2005. — № 3. — С. 58 — 61.
5. Азгальдов Г. Г. Количественная оценка качества продукции — квалиметрия (некоторые актуальные проблемы). — М.: Издательство «Знание», 1986. — С. 3 — 46.
6. Закон України «Про вищу освіту» № 2984-III від 17.01.2002 (зі змінами).